

**PROGRAM
WSPIERANIA
RODZINY
W GMINIE
BOROWA
NA LATA 2025-2027**

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	2
WPROWADZENIE.....	3
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU	5
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	6
CHARAKTERYSTYKA GMINY BOROWA	7
ANALIZA SYTUACJI DZIECKA I RODZINY W GMINIE BOROWA	8
POMOC SPOŁECZNA	8
PROBLEM UZALEŻNIEŃ WŚRÓD RODZIN	13
DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	14
PROBLEM PRZEMOCY WSRÓD RODZIN	15
PARTNERZY W REALIZACJI PROGRAMU	18
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	19
ADRESACI PROGRAMU	25
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	25
EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU.....	25
BIBLIOGRAFIA	27
SPIS WYKRESÓW, TABEL I RYCIN	28
SPIS WYKRESÓW	28
SPIS TABEL.....	28
SPIS RYCIN	28

WYKAZ SKRÓTÓW

- AOON** – Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością
- BDL GUS** – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
- GBP** – Gminna Biblioteka Publiczna w Borowej
- GKRPA** – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Borowej
- GOK** – Gminny Ośrodek Kultury w Borowej
- GOPS** – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowej
- KCPU** – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom
- KDR** – Karta Dużej Rodziny
- KPP** – Komenda Powiatowa Policji w Mielcu
- NGO** – organizacje pozarządowe
- NK** – procedura „Niebieskie Karty”
- PCPR** – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu
- PIK** – Punkt Informacyjno-Konsultacyjny w Borowej
- PPP** – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Mielcu
- PUP** – Powiatowy Urząd Pracy w Mielcu
- UG** – Urząd Gminy Borowa
- ZI** – Zespół Interdyscyplinarny w Borowej

WPROWADZENIE

Rodzina stanowi integralną część każdego społeczeństwa, a zarazem jego najmniejszą i podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną, w której człowiek przychodzi na świat i z którą łączy go wielorakie związki do końca życia. Jest grupą małą, pierwotną, o przewadze więzi osobistych, odznacza się międzypokoleniową i wielopokoleniową trwałością więzi, a członkostwo w niej jest autentyczne, dobrowolne i w zasadzie nierozzerwalne (z wyjątkiem porzucenia, rozwodu)¹.

Procesy industrializacji, urbanizacji i migracji w znaczący sposób zmieniły życie całych społeczeństw i rodzin. Przeobrażeniu uległa nie tylko struktura rodziny, ale również sposób jej funkcjonowania. Zmienił się model rodziny, zmalała jej liczebność, wzrosła jej anonimowość. Obok zinstytucjonalizowanego małżeństwa, funkcjonują także alternatywne formy życia rodzinnego.

Współczesny model rodziny z typu autorytatywnego przekształcił się w typ rodziny partnerskiej. Wskutek wspólnego rozwiązywania codziennych spraw, wspólnych doświadczeń małżonków, kształtuje się między nimi partnerski styl wzajemnych interakcji. Małżonkowie posiadają równe prawa i obowiązki. Kobieta i mężczyzna stają się równorzędnymi partnerami pod względem wykształcenia, pozycji społecznej, zainteresowań społecznych². Według Jana Żebrowskiego zmiany w strukturze wewnętrznej rodziny obejmują trzy zasadnicze elementy: zmianę pozycji i ról małżonków, zmianę pozycji dziecka w rodzinie, proces autonomizacji jednostki³.

Dynamiczne zmiany w zakresie życia rodzinnego, których współcześnie doświadczamy, spowodowały destabilizację niektórych rodzin. Pojawiły się problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia, izolacja społeczna. Osłabieniu lub zerwaniu uległy więzi rodzinne, co istotnie wpłynęło na strukturę rodziny, jej spójność, pozytywne stosunki między wszystkimi członkami, zaburzyło równowagę wewnątrzrodzinną oraz wpłynęło na poczucie bezpieczeństwa domowników, rozwój osobowości dziecka, zdolności adaptacyjne. Przemiany gospodarczo-kulturowe kształtujące życie społeczeństwa spowodowały wzrost liczby osób bezradnych, nieradzących sobie z problemami dnia codziennego.

¹ Kawula S., Brągiel J., Janke A., *Pedagogika rodziny*, Toruń 1999, s. 49.

² Cudak S., *Wybrane cechy współczesnego modelu życia małżeńskiego i rodzinnego*, [w:] *Pedagogika rodziny*, red. S. Cudak, Kielce 2007, s. 7.

³ Żebrowski J., *Współczesne przeobrażenia w funkcjonowaniu rodziny polskiej*, [w:] *Rodzina polska na przełomie wieków. Przeobrażenia, zagrożenia, patologie*, red. J. Żebrowski, Gdańsk 2001, s. 23.

Niemniej, pojawiły się zjawiska o charakterze globalnym, tj. choroby cywilizacyjne, rosnący odsetek ludzi w wieku poprodukcyjnym, migracje oraz problemy na poziomie ponadlokalnym i lokalnym, tj. ubóstwo, bezrobocie, niewydolność opiekuńcza i wychowawcza, uzależnienia, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, bezpieczeństwa socjalnego, poczucie osamotnienia, rozpad rodziny itp. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny, wymienić należy: niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców oraz przemoc domową. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą. Z tego powodu coraz więcej rodzin i dzieci wymaga specjalistycznego wsparcia i zaangażowania wielu instytucji w przezwyciężanie istniejących dysfunkcji. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny. Wobec tego w pracy socjalnej zaproponowano oddziaływanie zindywidualizowane, nakierowane w pierwszej kolejności na dzieci, a w drugiej na rodziców.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Powinno ono być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci i młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny przy jej aktywnym zaangażowaniu, uwzględniając zasadę pomocniczości.

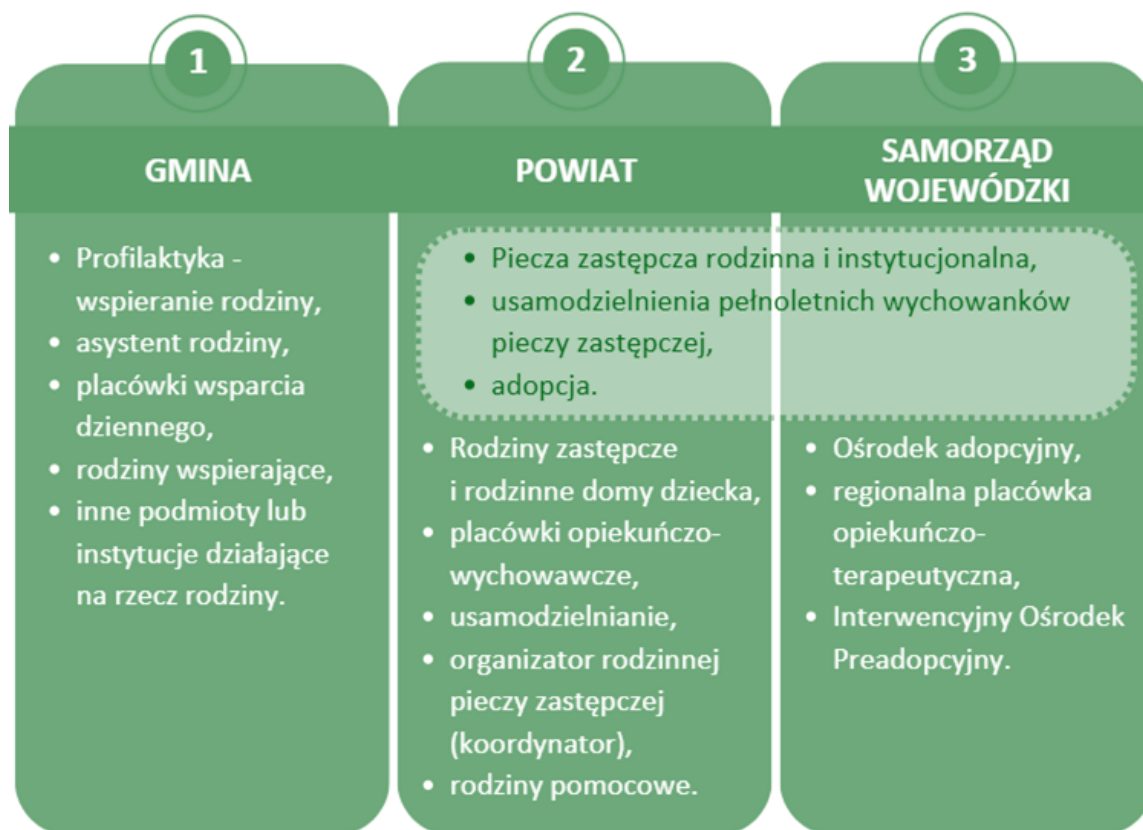
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. 2025 poz. 49) nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnych 3-letnich programów wspierania rodziny.

Celem Programu jest zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin. W świetle założeń ustawy, pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, aby zarówno działania, jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji, tj. pomocy społecznej, szkoły, sądu, policji itp.

Ustawa dokonała podziału zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej. Kolejna rycina przybliży ten podział.

Rycina 1. Podział zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej

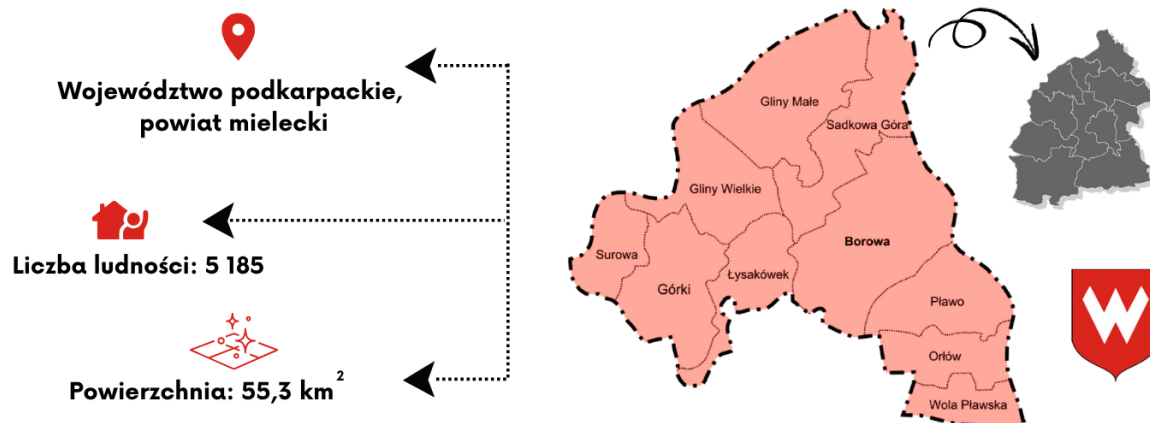
Źródło: Opracowanie własne w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Zapisy Programu Wspierania Rodziny w Gminie Borowa na lata 2025-2027 są odzwierciedleniem standardów i norm prawa wynikających z ustawodawstwa krajowego, znajdujących się m.in. w:

- ▶ Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
- ▶ ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ▶ ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ▶ ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ▶ ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ▶ ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ▶ ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ▶ ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ▶ ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ▶ ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ▶ ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ▶ ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ▶ ustawie z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,
- ▶ ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ▶ ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

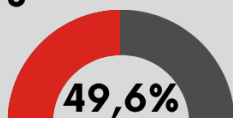
CHARAKTERYSTYKA GMINY BOROWA

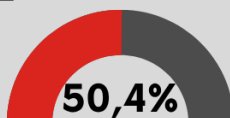
Przyrost naturalny: -27

Ekonomiczne grupy wieku:

2 573

2 612

2,4%

60,0%

KULTURA

- Gminny Ośrodek Kultury w Borowej,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Borowej.

OŚWIATA

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Borowej (Przedszkole w Pławie oraz Szkoła Podstawowa im. A. Mickiewicza w Borowej),
- Społeczna Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Glinach Małych (oddziały przedszkolne, szkoła podstawowa),
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Górkach (oddziały przedszkolne, szkoła podstawowa),
- Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne Wesoły Balonik.

POMOC I WSPARCIE

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny.

*Dane statystyczne umieszczone na grafice pochodzą z 2024 roku (BDL GUS), grafika opracowana w oparciu o Raport o stanie Gminy Borowa za 2024 rok

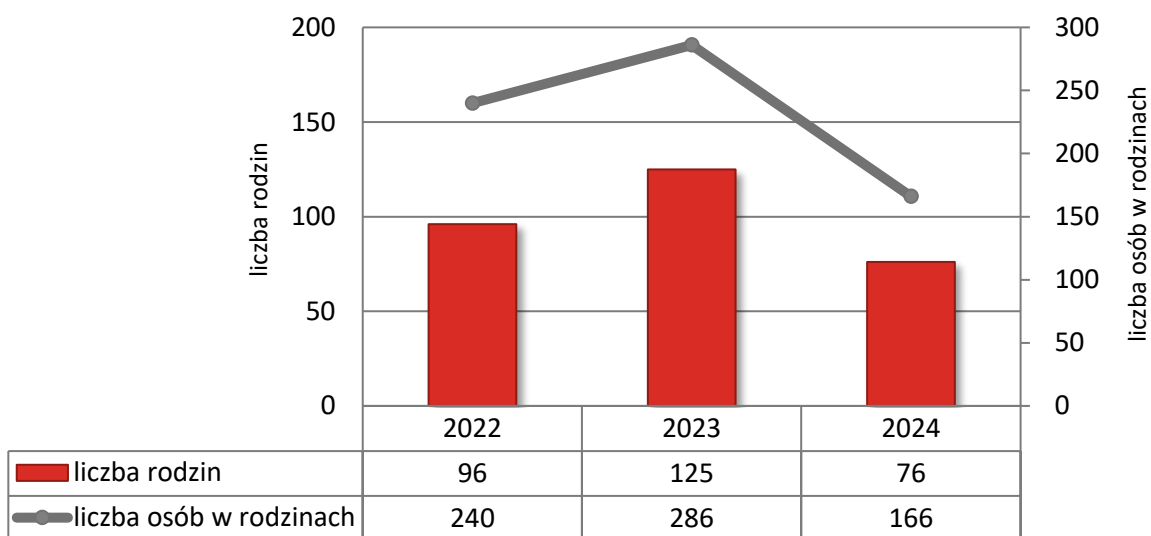
ANALIZA SYTUACJI DZIECKA I RODZINY W GMINIE BOROWA

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości⁴.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Borowa jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2024 roku ze wsparcia Ośrodka skorzystało 166 osób z 76 rodzin. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin, którym udzielono pomocy w Gminie ulegała wahaniom, jednak w 2024 roku przyjęła znacznie niższą wartość niż w latach poprzednich. Podobne tendencje zaobserwowano w przypadku liczby osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS. Szczegółowe dane w tym obszarze przedstawia kolejny wykres.

Wykres 1. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Gminie Borowa w latach 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

W 2024 roku przyznano łącznie 381 świadczeń rodzinom posiadającym jedno dziecko, 102 świadczenia rodzinom z dwójką dzieci, 865 – rodzinom z trójką dzieci oraz 1 666 świadczeń rodzinom z czwórką lub większą liczbą dzieci. Należy zauważyć, że rodziny w zdecydowanej większości korzystały ze świadczeń niepieniężnych. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

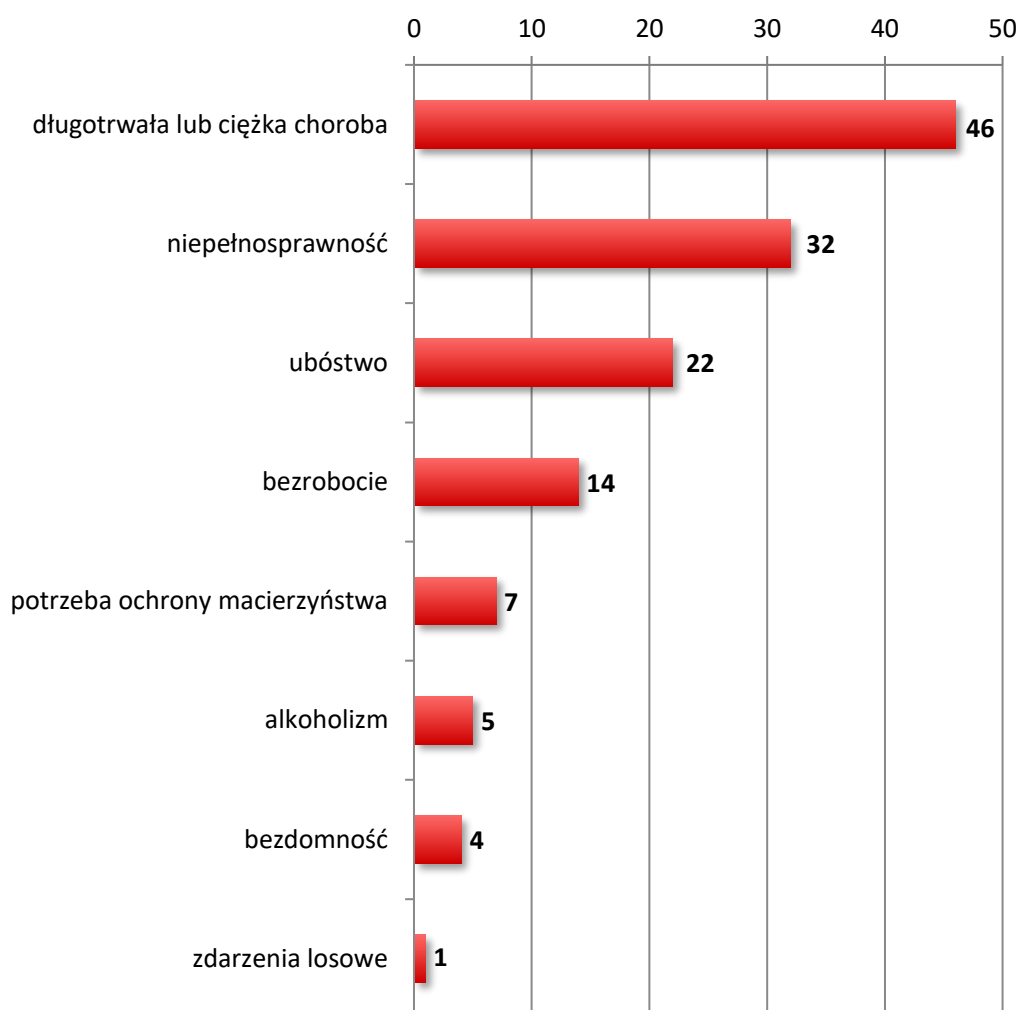
⁴ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.).

Tabela 1. Typy rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną w formie świadczeń w 2024 roku

typ rodziny	liczba świadczeń niepieniężnych	liczba świadczeń pieniężnych	liczba świadczeń ogółem
jedno dziecko	341	40	381
dwoje dzieci	75	27	102
troje dzieci	815	50	865
czworo i więcej dzieci	1 636	30	1 666

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

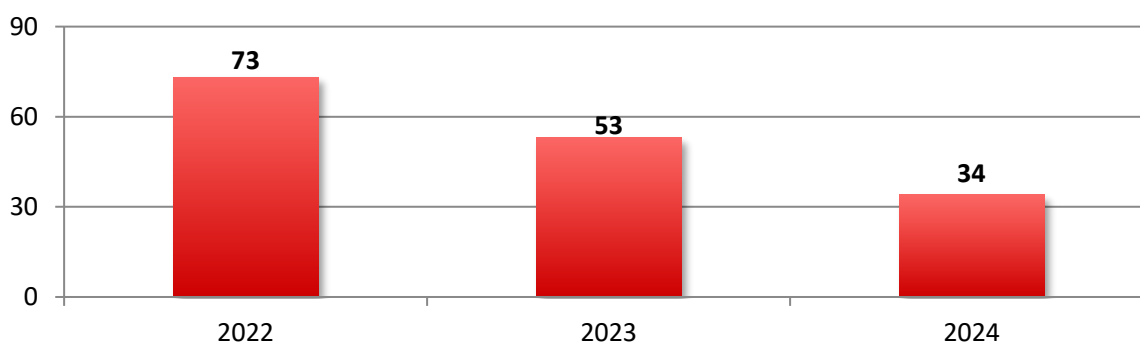
W 2024 roku w Gminie Borowa najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej były kolejno: długotrwała lub ciężka choroba (46 rodzin), niepełnosprawność (32 rodziny), ubóstwo (22 rodziny) oraz bezrobocie (14 rodzin). Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejny wykres.

Wykres 2. Powody udzielania świadczeń z pomocy społecznej w 2024 roku

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Na następnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2022-2024. W analizowanym okresie dostrzegalna jest tendencja spadkowa w zakresie średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z poszczególnych typów świadczeń. W 2024 roku korzystali z nich średnio 34 rodziny, czyli ponad dwukrotnie mniej niż w 2022 roku.

Wykres 3. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Według ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, maksymalna liczba rodzin z którymi pracuje asystent rodzin nie może przekroczyć 15. W 2024 roku w GOPS zatrudniony był 1 asystent rodziny, a z jego usług skorzystała 1 rodzina niepełna z pięciorgiem nieletnich dzieci przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Na przestrzeni analizowanych lat liczba asystentów oraz liczba rodzin korzystających z jego wsparcia pozostawała na stałym poziomie.

Tabela 2. Dane dotyczące asystentury rodziny w Gminie Borowa na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny	1	1	1
liczba asystentów rodziny w Gminie	1	1	1

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

W analizowanym okresie w Gminie Borowa nie funkcjonowały rodziny wspierające to znaczy takie, których zadaniem jest udzielanie pomocy rodzinie w przewyżczeniu trudnych sytuacji życiowych, m.in. poprzez udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego.

W przypadku, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. W 2024 roku z omawianych świadczeń skorzystało 17 osób z 10 rodzin, a na ten cel przeznaczono 87 002 zł. Na przestrzeni analizowanych lat liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego ulegała wahaniom, jednak to ostatecznie w 2024 roku przyjęła najwyższą wartość. Szczegółowe dane w tym zakresie zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 3. Liczba rodzin i osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego oraz kwota świadczeń w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób	16	14	17
liczba rodzin	11	9	10
kwota świadczeń (zł)	85 512	70 648	87 002

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowej ponosi także wydatki związane z odpłatnością za pobyt dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. W 2024 roku GOPS poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt 1 dziecka na łączną kwotę 6 108 zł, które zostało umieszczone w spokrewnionej rodzinie zastępczej niezawodowej. Na przestrzeni analizowanych lat kwota odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej przyjmowała tendencje wzrostowe. Szczegółowe informacje przedstawia następująca tabela.

Tabela 4. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz kwota odpłatności za lata 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
kwota odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej (zł)	0	1 940	6 108
liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	0	1	1

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok oraz Sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borowej za 2023 i 2024 rok

Wsparcie rodzin przeżywających trudności o charakterze materialnym odbywa się w Gminie Borowa, także poprzez realizację rządowego wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu”, który ma na celu ograniczenie zjawiska niedożywienia w społeczeństwie, w szczególności wśród dzieci i uczniów, osób znajdujących się w trudnej sytuacji ekonomicznej, ale także wymagających wsparcia w życiu codziennym, tj. osób starszych, samotnych i z niepełnosprawnościami, czy też zmagających się z chorobą lub innymi problemami ograniczającymi niezależne życie. Program obejmuje trzy moduły, w ramach których gminy zostają dysponentami środków rządowych i pośredniczą w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku

lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Wsparcie żywnościowe realizowane jest poprzez wydawanie posiłków w stołówkach lub dowożenie ich osobom dorosłym, w tym niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), które nie mają możliwości samodzielnego przygotowania dla siebie gorącego posiłku.

Na przestrzeni omawianych lat liczba osób korzystających ze świadczeń w formie posiłku w ramach rządowego wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” ulegała wahaniom. W 2024 roku w ramach Programu pomocą niepieniężną objęto łącznie 17 osób, a na ten cel przeznaczono 19 101 zł. Pomoc pieniężna została udzielona 32 mieszkańcom Gminy na łączną kwotę 50 899 zł. Beneficjentami działań podejmowanych w ramach rządowego programu dożywiania są dzieci i młodzież do 18 roku życia, a pomoc w formie posiłków świadczona jest m.in. w ramach działalności stołówek szkolnych. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejna tabela.

Tabela 5. Liczba osób, którym przyznano zasiłek w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” oraz kwota świadczeń w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022		2023		2024	
	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
posiłek ogółem:	0	0	22	17 886	17	19 101
• w tym dzieci	0	0	22	17 886	17	19 101
forma pieniężna	29	72 500	21	52 114	32	50 899

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok

Na podstawie Porozumienia z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Mielcu, w 2024 roku udzielone zostało wsparcie 3 rodzinom (5 osób w rodzinach) w formie pomocy żywnościowej w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 Podprogram 2024⁵.

Dla rodzin wielodzietnych z terenu Gminy proponowane jest wsparcie w postaci Karty Dużej Rodziny, która stanowi system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze Karty mają możliwość korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej, po niższej cenie. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp

⁵ Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borowej za 2024 rok

do dóbr i usług. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, a dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki (maksymalnie do osiągnięcia 25 roku życia). Łączna liczba wydanych Kart wynosi 402⁶.

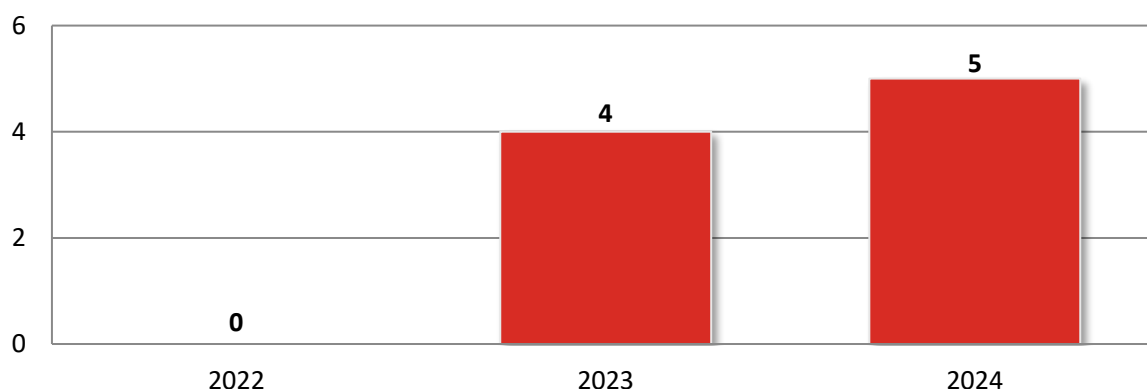
W 2024 roku na terenie Gminy realizowano Program „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością (AOON), w ramach którego wsparciem objęto 3 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności z terenu Gminy Borowa. Pomoc polegała na bezpłatnym wsparciu osób najbardziej potrzebujących usługami opiekuńczymi w ilości 30 godzin miesięcznie⁷.

Na terenie Gminy nie funkcjonuje Placówka Wsparcia Dziennego, której celem jest opieka i wsparcie dzieci oraz młodzieży poza godzinami zajęć szkolnych.

PROBLEM UZALEŻNIEŃ WŚRÓD RODZIN

W 2024 roku z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borowej z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystało 5 rodzin. Liczba ta względem poprzednich lat uległa zwiększeniu, gdyż w 2023 roku były to 4 rodziny, natomiast w roku bazowym, tj. 2022 nie odnotowano ani jednego przypadku. W latach 2022-2024 z pomocy społecznej z powodu narkomanii nie skorzystała żadna rodzina zamieszkująca Gminę Borowa.

Wykres 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

⁶ Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borowej za 2024 rok

⁷ tamże

DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Borowej, powołana przez Wójta do wykonywania zadań Gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, prowadzi swą działalność w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151). Według stanu na koniec 2024 roku Komisja liczyła 4 członków.

Dane dotyczące działań GKRPA w Gminie Borowa podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024 przedstawia kolejna tabela. W 2024 roku członkowie GKRPA nie przeprowadzali rozmów z osobami z problemem alkoholowym oraz względem członków ich rodzin. Na przestrzeni analizowanych lat nie występowało do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec mieszkańców Gminy.

Tabela 6. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Borowej wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	1	1	0
liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	0	0	0
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok

Na terenie Gminy osoby doświadczające sytuacji kryzysowych mogą uzyskać pomoc i wsparcie w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym, który w 2024 roku był czynny średnio 4 godziny w miesiącu, a poradnictwo w nim było świadczone przez psychologa. W 2024 roku w PIK udzielono porad 3 osobom dorosłym członkom rodziny osób z problemem alkoholowym. Wsparciem objęto wówczas także 2 osoby doznające przemocy domowej⁸.

Istotnym wsparciem lokalnego systemu profilaktyki jest realizacja programów i innych działań profilaktycznych, skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej. W latach 2022-2024 w szkołach funkcjonujących na terenie Gminy nie przeprowadzono programów o potwierdzonej skuteczności, tj. programów rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji

⁸ Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2024 rok

Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Psychiatrii i Neurologii.

W omawianych latach realizowano natomiast inne formy działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży, w tym jednorazowe prelekcje, pogadanki, spektakle, festyny i inne imprezy plenerowe oraz imprezy sportowe — turnieje, wyścigi, olimpiady (z wyłączeniem pozalekcyjnych zajęć sportowych) oraz konkursy.

W rozwój lokalnego systemu profilaktyki zaangażowani są także funkcjonariusze Policji, którzy regularnie, corocznie realizują różne formy działań profilaktycznych, skierowane w szczególności do dzieci i młodzieży z terenu Gminy.

PROBLEM PRZEMOCY WSRÓD RODZIN

W latach 2022-2024 w Gminie Borowa nie odnotowano żadnej rodziny, która korzystała ze świadczeń pomocy społecznej z powodu przemocy domowej.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za rozwiązywanie problemów dotyczących zjawiska przemocy jest Zespół Interdyscyplinarny. W celu bezpośredniej pracy z rodzinami, w których dochodzi do zachowań przemocowych w ramach Zespołu powoływane były grupy diagnostyczno-pomocowe. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba posiedzeń Zespołu systematycznie wzrastała – w 2022 i 2023 roku odbyło się po 11 spotkań, natomiast w 2024 roku – 13. Wahaniom ulegała liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych, gdyż w 2022 roku było to 10 grup, następnie liczba ta zmniejszyła się do 7, natomiast w 2024 roku przyjęła najwyższą wartość, tj. 13. Podobną tendencję zauważyć można w przypadku spotkań grup diagnostyczno-pomocowych, co szczegółowo obrazuje poniższa tabela. Praca grup diagnostyczno-pomocowych skupiała się przede wszystkim na bezpośredniej pomocy oraz monitorowaniu sytuacji w rodzinach, których dotyczy problem przemocy domowej.

Tabela 7. Dane statystyczne dotyczące działań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2022-2024

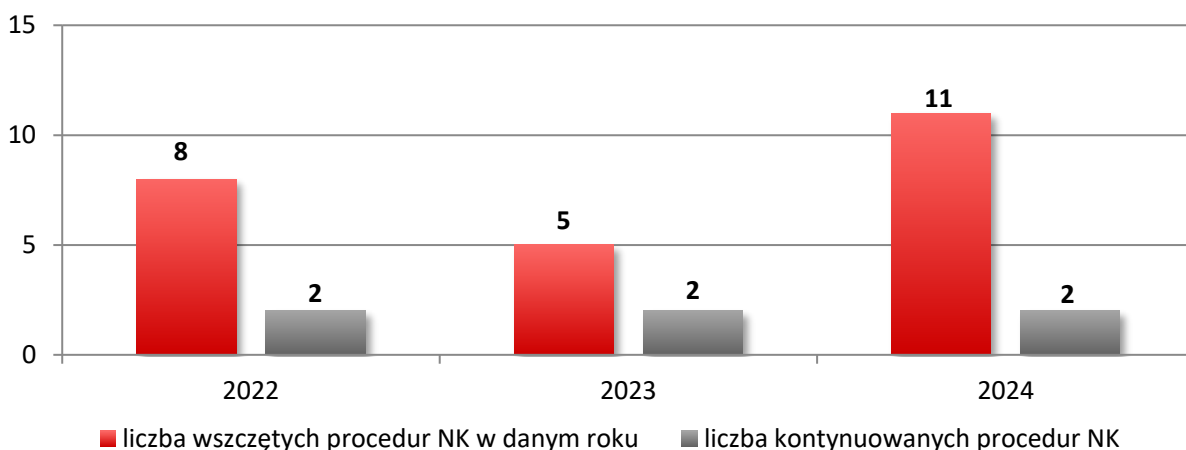
wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	11	11	13
liczba grup diagnostyczno-pomocowych	10	7	13
liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych	72	31	71

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2022, 2023 i 2024 rok

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą domową odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby nią dotkniętej. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu ZI. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.

Na przestrzeni lat 2022-2024 dostrzec można wahania w zakresie liczby wszczętych procedur „Niebieskie Karty” – w 2022 roku było to 8 formularzy „Niebieska Karta – A”, w 2023 roku – 5, natomiast w 2024 roku – 11. Ponadto w analizowanych latach kontynuowano 2 procedury NK wszczęte w latach poprzednich. Szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Liczba wszczętych i kontynuowanych procedur NK na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2022, 2023 i 2024 rok

Na przestrzeni analizowanych lat dostrzec można spadek liczby zakończonych procedur NK. W 2024 roku zakończono 4 procedury, w tym 3 z powodu ustania przemocy, natomiast w 1 przypadku był to brak zasadności podejmowania działań. W 2023 roku zakończono 5 procedur, natomiast w roku bazowym – 8. Szczegółowe informacje dotyczące powodów zakończenia procedur przedstawia kolejna tabela.

Tabela 8. Liczba zakończonych procedur NK w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba zakończonych procedur ogółem, w tym:	8	5	4
z powodu ustania przemocy	4	2	3
z powodu braku zasadności podejmowanych działań	4	3	1

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2022, 2023 i 2024 rok

Przemoc domowa jest zjawiskiem, które może dotknąć każdego – niezależnie od wieku, płci, statusu społecznego czy miejsca zamieszkania, jednak w przypadku Gminy Borowa zauważa się dominację kobiet i dzieci w grupie osób dotkniętych tym problemem. W 2024 roku liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” wyniosła 24, z czego po 37,5% stanowiły kobiety i dzieci (po 9 osób), natomiast mężczyźni – 25,0% (6 osób). Należy zaznaczyć, że zmiana ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej spowodowała, że każde dziecko w rodzinie, dotkniętej tym problemem jest także uznawane za osobę doznającą przemocy domowej. Na przestrzeni analizowanych lat zauważyć można wahania w zakresie liczby osób dotkniętych problemem, gdyż w 2022 roku było to 11 osób, w 2023 roku – 9, natomiast w 2024 roku była ponad dwukrotnie wyższa niż w latach poprzednich. Szczegółowe dane przedstawia kolejna tabela.

Tabela 9. Liczba osób doznających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury NK w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób dotkniętych przemocą domową, w tym:	11	9	24
liczba kobiet	6	3	9
liczba mężczyzn	3	0	6
liczba dzieci	2	6	9

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2022, 2023 i 2024 rok

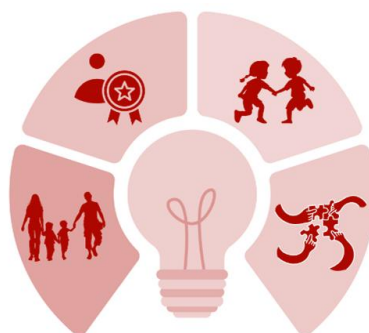
PARTNERZY W REALIZACJI PROGRAMU

Zadania Programu realizowane będą przez instytucje i organizacje go tworzące, tj.:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowej (GOPS),
2. Zespół Interdyscyplinarny (ZI),
3. Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Borowej (GKRPA),
4. Komenda Powiatowa Policji w Mielcu (KPP),
5. Punkt Informacyjno-Konsultacyjny (PIK),
6. Urząd Gminy Borowa (UG),
7. Placówki oświatowe na terenie Gminy Borowa,
8. Gminna Biblioteka Publiczna w Borowej (GBP),
9. Gminny Ośrodek Kultury w Borowej (GOK),
10. Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Mielcu (PPP),
11. Organizacje pozarządowe (NGO),
12. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu (PCPR),
13. Powiatowy Urząd Pracy w Mielcu (PUP).

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest zapewnienie kompleksowego wsparcia rodzinom, które doświadczają trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu stworzenia dzieciom warunków do bezpiecznego i wspierającego rozwoju w środowisku rodzinnym.

Cele operacyjne Programu:

Zapewnienie zintegrowanego i adekwatnego do potrzeb wsparcia rodzinom borykającym się z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rozwijanie i wzmacnianie kompetencji rodzicielskich, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wychowawczych, komunikacyjnych oraz budowania konstruktywnych relacji z dziećmi.

Wzmacnianie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez realizację działań o charakterze profilaktycznym, edukacyjnym i integracyjnym, dostosowanych do ich indywidualnych potrzeb rozwojowych.

Inicjowanie i rozwijanie efektywnej współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz rodzin, ukierunkowanej na budowę spójnego, zintegrowanego i skutecznego systemu wsparcia.

Cele operacyjne Programu zostały opracowane na podstawie zidentyfikowanych problemów i zostały im przypisane oczekiwane rezultaty w wyniku realizacji Programu.

Cel operacyjny 1: Zapewnienie zintegrowanego i adekwatnego do potrzeb wsparcia rodzinom borykającym się z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych:

- ▶ zapewnienie pomocy społecznej w formie finansowej i pozafinansowej rodzinom wymagającym wsparcia,
- ▶ zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy oraz poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego.

Lp.	Zadania	Okres realizacji	Wskaźniki	Realizatorzy
1.1	Udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy finansowej i rzeczowej.	2025-2027	Liczba rodzin i dzieci w rodzinach objętych pomocą społeczną. Liczba i formy udzielonej pomocy, tj.: 1. Liczba świadczeń pieniężnych. 2. Liczba świadczeń niepieniężnych.	GOPS
1.2	Przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.	2025-2027	Liczba dzieci korzystających ze świadczeń rodzinnych. Liczba osób uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.	GOPS
1.3	Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków, w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.	2025-2027	Liczba rodzin, dzieci i osób dorosłych korzystających z posiłków w programie i poza programem.	GOPS

1.4	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów o charakterze socjalnym oraz sportowym.	2025-2027	Liczba osób, objętych wsparciem stypendialnym w tym: socjalnym, szkolnym, sportowym.	UG
1.5	Udzielanie wsparcia w ramach ustawy „Za życiem” poprzez pracę asystenta rodziny.	2025-2027	Liczba dzieci. Liczba rodzin.	GOPS
1.6	Zapewnienie poradnictwa rodzinnego: psychologicznego, pedagogicznego, w zakresie uzależnień, terapii indywidualnej, terapii grupowej, terapii rodzinnej dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	2025-2027	Liczba osób korzystających z poradnictwa. Liczba udzielonych porad. Liczba podmiotów udzielających wsparcia.	GOPS, GKRPA, PPP, PIK
1.7	Świadczenie pomocy w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi.	2025-2027	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem w formie usług opiekuńczych. Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem w formie specjalistycznych usług opiekuńczych.	GOPS
1.8	Świadczenie pracy socjalnej przez pracowników GOPS.	2025-2027	Liczba rodzin z dziećmi objętych pracą socjalną.	GOPS
1.9	Udzielanie rodzinom z dziećmi pomocy w formie dodatków mieszkaniowych.	2025-2027	Liczba rodzin korzystających z dodatków.	GOPS
1.10	Objęcie rodzin wielodzietnych programem zniżek w ramach KDR.	2025-2027	Liczba wydanych KDR.	GOPS

1.11	Prowadzenie kampanii informacyjnych nt. dostępnych form wsparcia oraz przeciwdziałania wykluczeniu.	2025-2027	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych.	GOPS, NGO, GKRPA, UG, PCPR, GBP, GOK, placówki oświatowe
------	---	-----------	--	--

Cel operacyjny 2: Rozwijanie i wzmacnianie kompetencji rodzicielskich, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wychowawczych, komunikacyjnych oraz budowania konstruktywnych relacji z dziećmi:

- ▶ rozwój oddziaływań służących wspieraniu i integrowaniu rodzin,
- ▶ wzmocnienie kompetencji rodziców w zakresie opiekuńczym i wychowawczym,
- ▶ włączenie rodzin wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem do aktywnego życia w społeczności lokalnej.

Lp.	Zadania	Okres realizacji	Wskaźniki	Realizatorzy
2.1	Zapewnienie odpowiedniej liczby zatrudnionych asystentów rodziny do aktualnego zapotrzebowania, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.	2025-2027	Liczba asystentów rodziny. Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny.	GOPS
2.2	Popularyzowanie działalności rodzin wspierających oraz zachęcanie rodzin w Gminie do podejmowania tej roli.	2025-2027	Liczba rodzin wspierających.	GOPS, UG
2.3	Współorganizowanie wydarzeń/imprez integrujących rodziny oraz promujący zdrowy tryb życia.	2025-2027	Liczba zorganizowanych wydarzeń. Liczba uczestników wydarzeń/imprez.	UG, GOPS, GBP, GOK, GKRPA, placówki oświatowe

2.4	Organizowanie lokalnych kampanii uwrażliwiających na problemy rodzin.	2025-2027	Liczba zorganizowanych kampanii.	GOPS, UG, KPP, GKRPA, placówki oświatowe
-----	---	-----------	----------------------------------	--

Cel operacyjny 3: Wzmacnianie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez realizację działań o charakterze profilaktycznym, edukacyjnym i integracyjnym, dostosowanych do ich indywidualnych potrzeb rozwojowych:

- ▶ rozwój i zintensyfikowanie środowiskowych form wsparcia dla dzieci i młodzieży,
- ▶ upowszechnienie działań profilaktycznych wspomagających optymalny rozwój psychospołeczny dzieci i młodzieży.

Lp.	Zadania	Okres realizacji	Wskaźniki	Realizatorzy
3.1	Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży, zgodnych z rozpoznanymi potrzebami.	2025-2027	Liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych. Liczba dostępnych zajęć.	UG, GBP, GOK, placówki oświatowe
3.2	Realizowanie przez placówki oświatowe programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym.	2025-2027	Liczba programów. Liczba dzieci objętych programami.	UG, placówki oświatowe
3.3	Inicjowanie utworzenia Placówki Wsparcia Dziennego.	2025-2027	Liczba działających placówek. Liczba dzieci objętych opieką w placówkach.	UG, NGO
3.4	Organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży.	2025-2027	Liczba dzieci wyjeżdżających na kolonie letnie.	UG, GKRPA, GOPS, NGO

Cel operacyjny 4: Inicjowanie i rozwijanie efektywnej współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz rodzin, ukierunkowanej na budowę spójnego, zintegrowanego i skutecznego systemu wsparcia:

- ▶ zwiększenie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej w zakresie wsparcia rodzin w sytuacjach kryzysowych,
- ▶ rozwój systemu pieczy zastępczej,
- ▶ zoptymalizowanie przekazu informacji na temat form wsparcia na rzecz rodzin.

Lp.	Zadania	Okres realizacji	Wskaźniki	Realizatorzy
4.1	Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, a także o możliwościach i perspektywach poprawy swojej sytuacji.	2025-2027	Liczba udzielonych informacji.	GOPS, ZI, KPP, GKRPA, UG, placówki oświatowe
4.2	Stałe monitorowanie i ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	2025-2027	Liczba spotkań w zespole ds. ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	GOPS, PCPR
4.3	Podejmowanie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	2025-2027	Liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych. Liczba spotkań zespołów ds. oceny sytuacji dziecka.	GOPS, PCPR
4.4	Współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	2025-2027	Wysokość poniesionych nakładów finansowych. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej.	GOPS, PCPR

4.5	Organizowanie szkoleń/ warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny.	2025-2027	Liczba zorganizowanych szkoleń/warsztatów, Liczba osób biorących udział w szkoleniu.	GOPS, ZI, PPP, PCPR
-----	---	-----------	---	------------------------

ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wspierania Rodziny w Gminie Borowa na lata 2025-2027 są mieszkańcy Gminy Borowa, szczególnie rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program kierowany jest także do przedstawicieli instytucji i służb pracujących na rzecz rodzin oraz dzieci i młodzieży.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania Programu Wspierania Rodziny w Gminie Borowa na lata 2025-2027 finansowane będą z następujących źródeł:

- ▶ środków własnych Gminy,
- ▶ środków finansowych z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych.

EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu powinny opierać się na:

- 1) ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
- 2) ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
- 3) opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć jedną bądź kilka technik badawczych, tj.:

- ▶ analizę dokumentów,
- ▶ badanie ankietowe adresatów Programu,
- ▶ badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) **Kryterium skuteczności** (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) **Kryterium efektywności** – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) **Kryterium użyteczności** – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) **Kryterium trafności** – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Monitoring realizacji Programu Wspierania Rodziny w Gminie Borowa na lata 2025-2027 będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borowej. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Działania wyznaczone do realizacji będą obszarami podlegającymi monitorowaniu. Koordynatorem Programu i jednocześnie instytucją wiodącą przy jego realizacji będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowej. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne, o których mowa w art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Sprawozdanie z realizacji Programu podmioty zaangażowane w jego realizację będą składały do dnia 31 marca każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borowej.

Dodatkowo sporządzane będą sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny, które będą przekazywane Wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, zgodnie z art.176 ust. 6 wyżej cytowanej ustawy.

BIBLIOGRAFIA

1. Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
2. Cudak S., Wybrane cechy współczesnego modelu życia małżeńskiego i rodzinnego, [w:] Pedagogika rodziny, red. S. Cudak, Kielce 2007.
3. Kawula S., Brągiel J., Janke A., Pedagogika rodziny, Toruń 1999.
4. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok.
5. Raport o stanie Gminy Borowa za 2024 rok.
6. Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2022, 2023 i 2024 rok.
7. Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borowej za 2022, 2023 i 2024 rok.
8. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok.
9. Żebrowski J., Współczesne przeobrażenia w funkcjonowaniu rodziny polskiej, [w:] Rodzina polska na przełomie wieków. Przeobrażenia, zagrożenia, patologie, red. J. Żebrowski, Gdańsk 2001.

SPIS WYKRESÓW, TABEL I RYCIN

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Gminie Borowa w latach 2022-2024	8
Wykres 2. Powody udzielania świadczeń z pomocy społecznej w 2024 roku	9
Wykres 3. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2022-2024	10
Wykres 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2022-2024	13
Wykres 5. Liczba wszczętych i kontynuowanych procedur NK na przestrzeni lat 2022-2024	16

SPIS TABEL

Tabela 1. Typy rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną w formie świadczeń w 2024 roku	9
Tabela 2. Dane dotyczące asystentury rodziny w Gminie Borowa na przestrzeni lat 2022-2024	10
Tabela 3. Liczba rodzin i osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego oraz kwota świadczeń w latach 2022-2024	11
Tabela 4. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz kwota odpłatności za lata 2022-2024	11
Tabela 5. Liczba osób, którym przyznano zasiłek w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” oraz kwota świadczeń w latach 2022-2024	12
Tabela 6. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Borowej wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024	14
Tabela 7. Dane statystyczne dotyczące działań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2022-2024	15
Tabela 8. Liczba zakończonych procedur NK w latach 2022-2024	17
Tabela 9. Liczba osób doznających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury NK w latach 2022-2024	17

SPIS RYCIN

Rycina 1. Podział zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej	5
--	---